

การศึกษาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
The Study of Preparedness for Learning Development Towards
Asean Community of School Administrators Under Angthong Primary
Educational Service Area Office

ลำไย บุตรน้ำเพชร

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Email : ylumyai@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อม ปัญหาการเตรียมความพร้อม และแนวทางแก้ไข ปัญหาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 110 คน และ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการบริหารจัดการ มีการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการสูงสุด ด้านการจัดการเรียนรู้ มีการเตรียมความพร้อมด้านวัสดุสิ่งของสูงสุด ด้านการนิเทศภายใน มีการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการสูงสุด และการติดตามและประเมินผล มีการเตรียมความพร้อมด้านคนสูงสุด สำหรับ ปัญหาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการบริหารจัดการ มีปัญหาการเตรียมความพร้อมด้านวัสดุสิ่งของสูงสุด ด้านการจัดการเรียนรู้ มีปัญหาการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการสูงสุด ด้านการนิเทศภายใน มีปัญหาการเตรียมความพร้อมด้านเงินสูงสุด และ ด้านการติดตามและประเมินผล มีปัญหาการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการสูงสุด และแนวทางการแก้ไขปัญหาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาควรจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ด้านการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาควรจัดทำหลักสูตรอาเซียน จัดหาสื่อ และพัฒนาครูให้มีความรู้ ด้านการนิเทศภายใน สถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณเพื่อวางแผนการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และหลากหลาย และ ด้านการติดตามและประเมินผล สถานศึกษาควรจัดทำตัวชี้วัดการประเมินและนำไปติดตามและประเมินผลอย่างใกล้ชิด

คำสำคัญ : การเตรียมความพร้อม, การพัฒนาการเรียนรู้, ประชาคมอาเซียน

Abstract

The objective of this research was to study the preparedness, problems, as well as resolution of learning development towards ASEAN Community of school administrators under Angthong Primary Educational Service Area Office. The sample consisted of 110 administrators and five experts. The research instruments included a questionnaire and a structured interview. The statistical analysis was performed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The findings were as follows: Concerning the schools, the administrators had moderate preparedness for learning development towards ASEAN Community. In terms of the

administration, the management was found most prepared. With respect to the learning management, the preparation of materials was found at a maximum. Regarding the internal supervision, the management preparation was found at the highest rate. Finally, in regard to the monitoring and evaluation, the personnel were maximally prepared. Besides, the problems with administrators' preparedness for learning development towards ASEAN Community were moderately found. The most problematic aspects in terms of administration, learning management, internal supervision, and monitoring and evaluation were the preparedness of materials, management, finance, and management respectively. The resolution of the problems could be done in four primary ways. Namely, the learning centers should be established in schools so as to provide the personnel with precise understanding about the ASEAN Community. Further, an ASEAN curriculum, including relevant materials, should be designed and sufficiently provided. In addition, a budget should be allocated for supporting continuous supervision, which should also be performed in various methods. Finally, a reliable indicator for evaluation should be made, as well as closely applied along with the monitoring.

Key words: Preparedness, Learning Development, Asean Community

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด [8] ซึ่งหมายถึง ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุดได้ เรียนรู้จากประสบการณ์จริงได้คิดเอง ปฏิบัติเอง และมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลหรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้ โดยครูเป็นผู้วางแผนร่วมกับผู้เรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ กระตุ้น ทำท่าย ให้กำลังใจ ช่วยแก้ปัญหาและชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

การเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคน เนื่องจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต มนุษย์มีการเรียนรู้ตั้งแต่เกิดจนถึงก่อนตาย เป้าหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษา คือการสร้างให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เรียนอย่างมีความสุขความสมดุล เรียนที่จะรู้ เรียนที่จะทำ เรียนที่จะอาศัยอยู่ร่วมกันและเรียนรู้ที่จะเป็นตัวของตัวเองตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ดังนั้น หัวใจของการศึกษาก็คือการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ปัญญาและ

ความเฉลียวฉลาดเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาได้แต่ต้องอาศัยเวลาและวิธีการเรียนรู้ที่ต่างกันไป จึงต้องส่งเสริมให้คนฉลาดมีปัญญาและเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพของตน เพื่อนำไปสู่เส้นทางที่จะนำพาชีวิตให้อยู่รอด และพึ่งตนเองได้ [3]

อาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations หรือ ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปณญญากรุงเทพ (The Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ การเกษตร อุตสาหกรรม การคมนาคม รวมทั้งยกระดับรายได้ ความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อวางรากฐานความรุ่งเรืองให้กับอาเซียน [10] รัฐบาลไทยได้ร่วมมือกับอาเซียนในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งและความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาคทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองและความมั่นคง ตลอดจนสังคมและวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับกับกฎบัตรอาเซียนและนโยบายของรัฐบาลไทยในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน และกลุ่มประเทศอาเซียน โดยใช้การศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนา

จึงมีผลกระทบต่อการศึกษาของไทย ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ ได้แก่ นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ 5

ประการ (พ.ศ. 2553 – 2554) เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษา ให้บรรลุตามเป้าหมายในปี พ.ศ. 2558 [5] ดังนี้ 1) การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน 2) การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น 3) การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน 4) การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 5) การสร้างกลไกเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการปี พ.ศ. 2555–2558 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การปรับตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน/ประชาคมโลก เพื่อส่งเสริมการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา การวิจัยและพัฒนาและการฝึกอบรมนานาชาติในภูมิภาค ส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศต่างๆ และองค์กรระหว่างประเทศ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างผู้เรียน ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา กำหนดมาตรการเชิงรับและรุกเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้าและบริการด้านการศึกษา ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาสากลเป็นภาษาที่สอง ตั้งแต่ระดับชั้นพื้นฐาน และการเรียนรู้ภาษาที่สาม และส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาจัดหลักสูตรนานาชาติ หรือหลักสูตรสมทบร่วมกับสถาบันต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดจุดเน้นในปี พ.ศ. 2554 ไว้ในข้อ 8 นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมพหุวัฒนธรรม [11] เพื่อให้คนไทยมีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาได้แบ่งการพัฒนาเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในสถานศึกษาออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมสัมพันธ์ ด้านการนิเทศภายใน และด้านการติดตามและประเมินผล

เนื่องจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาย่างทองทั้งหมดไม่ได้อยู่ในกลุ่มโรงเรียน Sister school Buffer school และ Asean

Focus school ดังนั้นจึงจัดเป็นโรงเรียนในกลุ่มทั่วไปที่ต้องดำเนินการโดย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษานักเรียนให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียน และอยู่ร่วมกันได้บนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งพัฒนานักเรียนให้มีความสมรรถนะที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียน เช่น ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน ความสามารถในการใช้ ICT อินเทอร์เน็ต Web community สามารถในการคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ คำนวณ ให้เหตุผล สืบเสาะ สร้างความตระหนัก การแสวงหาความรู้ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น มีทักษะชีวิต กล้าแสดงออก เอื้ออาทร และแบ่งปัน เข้าใจตนเองและผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยสถานศึกษาต้องดำเนินการ ดังนี้ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จัดบรรยากาศการเรียนรู้และจัดมุมอาเซียน หรือตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในโรงเรียน จัดงานวันอาเซียนโดยสัปดาห์อาเซียน หรือกิจกรรมค่ายวิชาการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและประสานสัมพันธ์กับประเทศสมาชิกอาเซียน 9 ประเทศ แต่ปรากฏว่ามีโรงเรียนหลายโรงเรียนยังไม่สามารถเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนได้ โดยเฉพาะการพัฒนาการเรียนรู้ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายใน และด้านการติดตามและประเมินผล ส่วนอีก 2 ด้าน คือด้านการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา และด้านการจัดกิจกรรมสัมพันธ์ ส่วนใหญ่โรงเรียนได้ดำเนินการแล้ว โดยสอดคล้องไว้กับด้านการบริหารจัดการและด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัยเพียง 4 ด้าน [7]

จากสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาการเรียนรู้ เป็นจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความสำเร็จที่ตัวนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อความสำเร็จที่ยั่งยืนทั้งตัวนักเรียนครู และสถานศึกษา จำเป็นจะต้องดำเนินงานตามหลักการพัฒนาโรงเรียน

ทั้งระบบ โดยบูรณาการในทุกด้าน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารงานทั่วไป โดยให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมคิดร่วมทำจัดการพัฒนาการเรียนรู้ในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น ซึ่งสาเหตุดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการทำวิจัยเรื่อง “การศึกษาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง”

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 หน่วยการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ

3.2.1.1 การศึกษาการเตรียมความพร้อม และการศึกษาปัญหาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 154 คน [9]

3.2.1.2 การศึกษาแนวทางการแก้ไข ปัญหาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หรือเทียบเท่า มีประสบการณ์การปฏิบัติงานทางด้านการบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี และเป็นโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ

3.2.2.1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จำนวน 110 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของเครชชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) [4]

3.2.2.2 การศึกษาแนวทางการแก้ไข ปัญหา การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) [5]

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ผลการศึกษาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า ผู้บริหารมีการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการ มีการเตรียมความพร้อมสูงสุดคือ ด้านการจัดการ และน้อยที่สุด คือ ด้านวัสดุสิ่งของ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ มีการเตรียมความพร้อมสูงสุดคือ ด้านวัสดุสิ่งของ และน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการ 3) ด้านการนิเทศภายใน มีการเตรียมความพร้อมสูงสุดคือ ด้านการจัดการ และน้อยที่สุด คือ ด้านเงิน และ 4) ด้านการติดตามและประเมินผล มีการเตรียมความพร้อมสูงสุดคือ ด้านคน และน้อยที่สุด คือ ด้านวัสดุสิ่งของ

4.2 ผลการศึกษาปัญหาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า ผู้บริหารมีปัญหาความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการ มีปัญหาการเตรียมความพร้อมสูงสุดคือ ด้านวัสดุสิ่งของ และน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ มีปัญหาการเตรียมความพร้อมสูงสุดคือ ด้านการจัดการ และน้อยที่สุด คือ ด้านวัสดุสิ่งของ 3) ด้านการนิเทศภายใน มีปัญหาการเตรียมความพร้อมสูงสุดคือ ด้านเงิน และน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการและ 4) ด้านการติดตามและประเมินผล มีปัญหาการเตรียมความพร้อมสูงสุดคือ ด้านการจัดการ และน้อยที่สุด คือ ด้านคน

4.3 การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาความพร้อมการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า

4.3.1 ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาควรจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน นำนโยบายการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนกำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และจัดทำโครงการเพื่อรองรับการเตรียมสู่ประชาคมอาเซียน โดยจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนอย่างเพียงพอ

4.3.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาต้องมีการจัดทำหลักสูตรอาเซียนในรูปแบบหลากหลาย จัดหาสื่อให้เพียงพอกับความต้องการ จัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมทุกกิจกรรม และพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านความสามารถในการพัฒนาทักษะการสื่อสาร

4.3.3 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อวางแผนการนิเทศอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำแบบนิเทศและมีการนิเทศอย่างหลากหลาย สถานศึกษาควรแต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านอาเซียนมานิเทศให้กับบุคลากรในโรงเรียน และนำผลการนิเทศมาวิเคราะห์ปรับปรุงและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4.3.4 ด้านการติดตามและประเมินผล สถานศึกษาควรจัดทำตัวชี้วัดการประเมินและนำไปติดตามและประเมินผลอย่างใกล้ชิด ต่อเนื่อง พร้อมนำผลการประเมินไปปรับปรุงและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5. การอภิปรายผล

การศึกษาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.1 การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า ผู้บริหารมีการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรพรรณ สิลวานิช [14] ได้ศึกษาเรื่อง ความพร้อมของนักศึกษา คณะสงเคราะห์ศาสตร์กับการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน พบว่ามีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง คือ ด้านการเตรียมพร้อมของนักศึกษาในการปรับตัวให้เข้ากับเปลี่ยนแปลงในอนาคต และสอดคล้องกับ กรกษ อัญชลีกุล [1] ได้ศึกษาความพร้อมของสถาบันอาชีวศึกษาไทยด้านพาณิชย์การเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน พบว่า สถาบันการศึกษาเอกชนระดับอาชีวศึกษาทั้งที่สังกัดรัฐบาลและสังกัดเอกชนมีทั้งส่วนที่มีความพร้อมและส่วนที่ไม่มีความพร้อม สถาบันอาชีวศึกษาที่มีความพร้อมนั้นพร้อมที่จะดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลได้ทันทีที่รัฐบาลประกาศระเบียบ ข้อบังคับออกมาชัดเจน เนื่องจากมีความพร้อมด้านปัจจัยหลัก ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ ส่วนสถาบันการศึกษาระดับอาชีวศึกษาทั้งที่สังกัดรัฐบาลและสังกัดเอกชน ที่ยังมีส่วนที่ไม่พร้อมมักเป็นสถาบันฯ ที่มีนักเรียน/นักศึกษาในปริมาณไม่มากพอที่จะเลี้ยงตนเองได้ ต้องพึ่งงบประมาณและแรงส่งเสริมจากภาครัฐ หากสถาบันดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในด้านต่างๆ ให้

อยู่ในระดับมาตรฐานก็ย่อมจะมีความพร้อมเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษายังมองไม่เห็นความสำคัญของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ว่าจะต้องพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน ความสามารถในการใช้ ICT อินเทอร์เน็ต ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ การคำนวณ การให้เหตุผล การแสวงหาความรู้ ความสามารถในการใช้กระบวนการกลุ่ม การแก้ปัญหา การสืบเสาะ การสร้างความตระหนัก การแสวงหาความรู้ และผู้เรียนต้องมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ทักษะชีวิต กล้าแสดงออก เอื้ออาทรและแบ่งปัน เข้าใจตนเองและผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนที่เกิดขึ้นจึงอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

5.2 ผลการศึกษาปัญหาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยทิพย์ บัวอ่อน [13] ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของบุคลากรในการจัดทำสารสนเทศ บุคลากรกับคุณภาพของสารสนเทศที่ส่งไปยังสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ความพร้อมของบุคลากร ในการจัดทำสารสนเทศบุคลากร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ จังหวัดปราจีนบุรี มีความพร้อมในด้านความสามารถ ด้านเทคโนโลยี และด้านเวลา อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 และจตุพร ยงศรี [2] ได้ศึกษานโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศในประชาคมอาเซียน โดยใช้วิธีการศึกษาเปรียบเทียบเชิงสหวิทยาการของจอร์จ เบอร์เรเดย์ พบว่า มีจุดคล้ายคลึงกัน 3 ประการ คือ 1) การขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง 2) การยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และ 3) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยี และจากการศึกษาเชิงเปรียบเทียบของนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศในประชาคมอาเซียน พบว่า การเมืองการปกครอง สภาพทางภูมิศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม จำนวนประชากร และสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมอาเซียนส่งผลให้นโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความแตกต่างกัน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานการเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทองไม่ได้จัดอยู่ในกลุ่ม Sister school กลุ่ม Buffer school และกลุ่ม Asean Focus school ดังนั้นการดำเนินการในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ที่ประกอบด้วย การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ การนิเทศภายในและการติดตามและประเมินผล จึงไม่ครอบคลุม และประกอบด้วยผู้บริหารยังมองไปไม่เห็นความสำคัญการเตรียมความพร้อม ดังนั้นปัญหาความพร้อมการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนที่เกิดขึ้นจึงอยู่ในระดับปานกลาง

5.3 ผลการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาความพร้อมการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาควรนำนโยบายกำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ และจัดทำโครงการ ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน จัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ ด้านการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาควรจัดทำหลักสูตรอาเซียน จัดหาสื่อ จัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมทุกกิจกรรม และพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ด้านการนิเทศภายใน สถานศึกษาควรมีการวางแผนการนิเทศอย่างต่อเนื่อง จัดทำแบบนิเทศและมีการนิเทศอย่างหลากหลาย สถานศึกษาควรแต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านอาเซียนมานิเทศให้กับบุคลากรในโรงเรียน และนำผลการนิเทศมาวิเคราะห์ ปรับปรุง และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และ ด้านการติดตามและประเมินผล สถานศึกษาควรจัดทำตัวชี้วัดการประเมินและนำไปติดตามและประเมินผลอย่างใกล้ชิด

ต่อเนื่อง พร้อมนำผลการประเมินไปปรับปรุงและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองวิทย์ จันทรลือชา [6] ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนท่ากุดขุร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า แนวทางพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษาจากข้อค้นพบ สรุปได้ดังนี้ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การอบรมสัมมนา การศึกษาดูงาน การศึกษาเอกสาร การติดตามประเมินผล ผู้บริหารเป็นแบบอย่าง การส่งเสริมการมีส่วนร่วม และการให้งบประมาณ และสอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา [12] ได้กล่าวว่า การพัฒนาการเรียนรู้เยาวชนไทยให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียน สามารถติดต่อสื่อสารและอยู่ร่วมกันได้บนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันในการเสริมสร้างความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมของภูมิภาคอาเซียน โดยกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนคือ จัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยใช้การบูรณาการ มีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด การแก้ปัญหา การสร้างความตระหนัก กระบวนการสื่อสาร ออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกวิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริง และจัดการเรียนที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี เพื่อความเป็นพลเมืองที่ดีในประชาคมอาเซียน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเตรียมคนให้พร้อม เนื่องจากคนมีความสำคัญให้การขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้ดำเนินการไปได้ นอกจากนั้นหลักสูตรก็มีความสำคัญ เพราะหลักสูตรถือเป็นหัวใจในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ถ้าผู้บริหารและคณะครูร่วมกันดำเนินการให้เรื่องหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม สถานศึกษาจะมีความพร้อมในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในอนาคตข้างหน้า

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] กรกช อัญชลินกุล, “การศึกษาความพร้อมของสถาบันอาชีวศึกษาไทยด้านพาณิชย์การเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน”, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2554.
- [2] จตุพร ยงศร, “นโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศในประชาคมอาเซียน โดยใช้วิธีการศึกษาเปรียบเทียบเชิงสหวิทยาการของจอร์ช เบร์เรเดย์”, วารสารสุโขทัยธรรมาธิราช, 24(1), มกราคม – มิถุนายน, 2554, หน้า 43 - 58.
- [3] ชัยพจน์ รังงาม, “การพัฒนาการเรียนการสอนเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ”, วารสารวิทยบริการ, 12 (1), มกราคม – เมษายน, 2544, หน้า 18 - 23.
- [4] บุญชม ศรีสะอาด, “ การวิจัยเบื้องต้น (ฉบับปรับปรุง ใหม่)” (พิมพ์ครั้งที่ 8), กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, (2553).
- [5] พวงรัตน์ ธีรรัตน์, “วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด)” (พิมพ์ครั้งที่ 8), กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, (2543).
- [6] เรืองวิทย์ จันทรลือชา, “การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนท่ากุดขุร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2549.
- [7] วิชัย นาคยรรยง, ศึกษาพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง, สัมภาษณ์, 3 ตุลาคม, 2556.
- [8] สมเดช สีแสง, “คู่มือการบริหารโรงเรียน”, นครสวรรค์ : หจก.ริมปิงการพิมพ์, 2554.
- [9] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง, “แผนปฏิบัติการประจำปี ประจำปีงบประมาณ 2557” ลำปาง : ผู้แต่ง, 2557.
- [10] สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, “การขับเคลื่อนการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน”, กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง, 2555ก.

- [11] _____, การพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง, 2555ข.
- [12] _____, “แนวทางการจัดกิจกรรม สร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน”, กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง, 2555ค.
- [13] หทัยทิพย์ บัวอ่อง, “ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของบุคลากรในการจัดทำสารสนเทศบุคลากร กับคุณภาพของสารสนเทศที่ส่งไปยังสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2545.
- [14] อรวรรณ สีลวานิช, “ความพร้อมของนักศึกษา คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน”, สารนิพนธ์พัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554.